

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування комунального закладу
«Вінницький обласний центр соціально-психологічної
реабілітації дітей»

04.06.2025

м. Вінниця, 2025

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 04.06.2025 групою НПМ здійснено відвідування комунального закладу «Вінницький обласний центр соціально-психологічної реабілітації дітей» (далі – Заклад, Центр, ЦСПРД).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Раховська Наталія Миколаївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Гурковська Наталія Володимирівна, регіональний координатор Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Вінницькій області, представник громадськості;

Побережець Світлана Юріївна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Центр знаходиться за адресою: м. Вінниця, вулиця Лівобережна, 12, 21003 (фото1, 2).

Керівництво: Кузь Олександр Іванович, директор.

Відповідно до Статуту комунального закладу «Вінницький обласний центр соціально-психологічної реабілітації дітей», затвердженого рішенням 44 сесії Вінницької обласної ради 7 скликання від 23.07.2020 № 954, Центр є закладом соціального захисту, створений для тривалого (стаціонарного) або денного перебування дітей віком від 3 до 18 років (далі – вихованці, діти), які перебувають у складних життєвих обставинах, надання їм комплексної соціальної, психологічної, педагогічної, медичної, правової та інших видів допомоги.

Центр є об'єктом права спільної власності територіальних громад, сіл, селищ, міст Вінницької області, управління яким здійснює Вінницька обласна рада (Орган управління майном). Контроль за організаційно-методичним забезпеченням діяльності Центру здійснює служба у справах дітей Вінницької обласної державної адміністрації.

Основними структурними підрозділами Центру є відділення первинної допомоги дітям; відділення денного перебування та відповідні служби. Відділення первинної допомоги та виводу дитини із кризової ситуації, яке призначене для тимчасового стаціонарного перебування та соціального захисту дітей, які перебувають в складних життєвих обставинах віком від 3 до

18 років, зокрема дітей, які проживають в сім'ях, де батьки або особи, які їх замінюють, ухиляються від виконання батьківських обов'язків, самовільно залишали місце проживання, постраждали від жорстокого поводження з ними, вилучені із середовища, в якому існувала загроза життю і здоров'ю, безпритульні, знайдені і підкинуті діти. Відділення денного перебування дітей з поведінковими девіаціями, яке призначене для надання допомоги дітям, які мають поведінкові девіації, віком від 6 до 18 років.

Основним завданням Закладу є:

- здійснення соціального захисту дітей, прийнятих до Центру;
- надання дітям комплексу соціальних послуг;
- проведення соціально-педагогічної корекції з урахуванням індивідуальних потреб кожної дитини;
- сприяння поверненню дитини до біологічної сім'ї, забезпечення права дитини на сімейне виховання;
- забезпечення відвідування дітьми загальноосвітніх або інших навчальних закладів чи індивідуальному навчанню з урахуванням потреб та можливостей дитини;
- надання психологічної та інших видів допомоги дітям, які перебувають в Центрі, та їх батькам (або особам, які їх замінюють), спрямованої на повернення дитини до сім'ї;
- сприяння формуванню у дітей власної життєвої позиції для подолання звичок асоціальної поведінки;
- розроблення рекомендацій з питань соціально-психологічної адаптації дитини для педагогічних та соціальних працівників і батьків.

Центр внесений в державний реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг (код класифікатора соціальних послуг 017.2) (фото 3).

ЦСПРД розрахований на перебування 40 вихованців, в день відвідування в Закладі перебувало 35 дітей (з них 19 дівчат та 16 хлопчиків, з них 4 перебували у закладах охорони здоров'я), з яких 1 дитина має статус внутрішньо переміщеної особи та 4 дітей з інвалідністю, з них 1 залишилась без піклування батьків (усиновителів) або опікунів (піклувальників), 3 вилучені із біологічних сімей, з них малолітніх дітей 30 осіб та 5 неповнолітніх.

За період 2025 року в Центрі перебувало 48 дітей та за зверненням до суду служб у справах дітей 8 випадків перебувають в судових провадженнях, у тому числі з 2024 року.

Фінансування Закладу на початок 2025 року затверджено у розмірі 8 428 800,00 грн.

У 2024 році ЦСПРД отримано благодійної допомоги в натуральній формі на суму 183 997,00 грн.

У 2025 році ЦСПРД отримано благодійної допомоги в натуральній формі на суму 140 393,09 грн.

Відповідно до штатного розпису на 2025 рік, штатна кількість працівників становить 36,5 посад, з них медичний персонал 3,5 штатних одиниць, у тому числі лікар-педіатр - 0,5 шт.од.; сестра медична - 3 шт.од. (одна вакансія), а також практичний психолог (без медичної освіти) - 3 шт.од. (одна вакансія), вихователь методист - 1 шт.од. (вакансія), вихователі - 5,5 шт.од. (2 вакансії), помічник вихователя - 4 шт.од. (1 вакансія).

В Центрі наявно 11 вакантних посад. Згідно з тарифікаційним списком працівників станом на 01.06.2025 в Центрі працює 26 осіб.

Заклад немає ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики. З метою організації медичної допомоги вихованцям, Центром укладено договір з КНП «Вінницький обласний клінічний шкірно-венерологічний центр Вінницької обласної ради» (від 07.01.2025 № 07) за платні послуги та з КНП «Вінницька міська клінічна лікарня «Центр матері та дитини» (договір від 01.01.2025) на безоплатній основі. За цим договором надаються послуги амбулаторного та цілодобового стаціонарного лікування дітей - вихованців Центру за програмою медичних гарантій, при наявності електронного направлення від сімейних лікарів.

У медичній частині Центру наявні затверджені актуальні локальні протоколи надання медичної допомоги при невідкладних станах та укомплектовані відповідні набори-укладки, у тому числі педикульозна укладка.

На день відвідування усі вихованці мають укладені декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу, та отримують медичні послуги, передбачені програмою державних гарантій медичного обслуговування населення, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 22.12.2023 № 1394.

Працівники Закладу своєчасно проходять медичні огляди.

За період з 2024 року випадків смерті у Закладі не було.

Діти забезпечені п'ятиразовим харчуванням (фото 4).

У приміщенні харчоблоку відсутній неприємний запах, витяжка в справному стані (фото 5, 6). Робочі поверхні та посуд мають помірну чистоту. Працівники, що залучені до робіт у харчоблоці, вчасно проходять медичні огляди, що підтверджено відповідними записами в особистих медичних книжках.

Сума витрат на харчування на одну дитину на день в Центрі складає 95,00 грн, а сума витрат на медикаменти на одну дитину на день складає 4,11 грн.

У розпорядженні Закладу перебуває 1 автотранспортний засіб - старий ВАЗ, строк експлуатації більше 20 років. Для участі дітей у групових заходах поза закладом адміністрація домовляється із благодійними організаціями за перевезення вихованців.

Заклад має централізоване водопостачання та автономне опалення, є гаряча вода, температура в житлових кімнатах в літній період становить не більше 20°. Заклад забезпечений альтернативними джерелами живлення: 2 бензиновими генераторами, джерело безперебійного живлення 1 шт. та 4 Ecoflow.

Приміщення Центру обладнане автоматичною пожежною сигналізацією, ведеться облік наявних вогнегасників, забезпечено їх своєчасне обслуговування. Вікна Закладу не заграбовані, наявні схеми евакуації. Затверджена інструкція на випадок пожежі від 03.01.2025 року визначає обов'язки відповідальних працівників та послідовність дій.

Слід відмітити, що наказом Закладу № 26 від 07.01.2025 затверджено дії під час евакуації дітей під час окупаційних та активних бойових дій.

Санітарний стан спальних кімнат, постільної білизни та одягу вихованців задовільний. Природне та штучне освітлення в житлових кімнатах Закладу задовільне. Діти користуються власними речами, в тому числі мобільними телефонами (фото 7, 8).

Спальні кімнати перебувають у належному стані.

Центр має централізоване водопостачання. Якість питної води відповідає нормам ДСанПіН 2.2.4.171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною», згідно із дослідженням № 691 від 16.09.2024 року.

Вихованці забезпечені сезонним одягом та інвентарем. Діти шкільного віку навчаються у комунальному закладі «Вінницькій ліцей № 19» та забезпечені необхідними навчальними матеріалами. З метою забезпечення прав дітей з особливими освітніми потребами укладена угода з комунальною установою «Інклюзивно-ресурсний центр № 2 Вінницької міської ради». На кожну дитину формуються та ведуться особові справи.

Від 14.01.2025 року Законом затверджений наказ № 28 «Про реагування проявів булінгу в закладі», за яким визначені відповідальні особи, створена комісія з розгляду випадків проявів булінгу, затверджено план заходів спрямованих на протидію булінгу та порядок реагування на доведені випадки булінгу, наявний план інформування працівників про захист дітей від усіх форм насильства.

Від 05.09.2022 року керівництвом Закладу затверджено Положення про Раду комунального закладу «Вінницький обласний центр соціально-психологічної реабілітації дітей», за яким визначений склад ради із затвердженням плану діяльності. Засідання ради відбуваються на постійній основі (останні 3-ри засідання від 02.05.2025, 16.04.2025, 27.03.2025), на яких вирішуються питання вибуття дітей, контроль за строками перебування, преміювання працівників.

Від 02.01.2025 року керівництвом Закладу затверджено наказ № 13 «Про роботу з новоприбулими дітьми», за яким визначений склад психолого-медико-педагогічну комісію для захисту прав дітей. Засідання комісії

відбуваються на постійній основі з питань доцільності перебування у закладі та вибуття, повернення в біологічну родину тощо (останні 3-ри засідання від 26.05.2025, 02.05.2025, 25.04.2025).

Центром розроблений та затверджений план роботи на 2025 рік.

З метою гарантування безпеки вихованців в умовах воєнного стану на виконання вимог наказу Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.07.2018 за № 879/32331 Центром частково вжиті заходи щодо облаштування приміщення, яке використовується як найпростіше укриття. Необхідно відмітити про створення Наказу № 16 від 12.01.2025 року «Про найпростіше укриття» із усуненням недоліків, що відображені в попередніх актах ДСНС, про укладання Угоди № 2 від 10.03.2025 року про спільне безоплатне використання споруд цивільного захисту, розташованого поблизу Центру, призначення відповідальних осіб тощо.

Група НПМ провела особисте спілкування з 13 вихованцями та з 7 працівниками закладу. Скарг на жорстоке поводження, якість догляду та умови проживання від вихованців не надходило.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групи НПМ здійснено 21.10.2021, за результатами якого групою НПМ надавалися наступні рекомендації:

1. Вінницькій обласній державній адміністрації:

1.1. Опрацювати питання щодо фінансування ремонтних робіт з облаштування в Центрі безбар'єрного простору для маломобільних груп населення;

1.2. Забезпечити дотримання норм житлової площі на одного вихованця.

2. Службі у справах дітей Вінницької обласної державної адміністрації:

2.1. Забезпечити контроль за додержанням прав дітей під час перебування їх в ЦСПРД.

3. Комунальному закладу «Вінницький обласний центр соціально-психологічної реабілітації дітей»:

3.1. Вжити заходів щодо ліцензування господарської діяльності з медичної практики.

3.2. Забезпечити:

- виконання вимог ДБН В.2.2-40:2018;

- формування кількості дітей в групах відповідно до Типового положення та дотримання норм житлової площі відповідно до ДСавПіН 5.5.3.052-99;

- розмежування житлових осередків різних вікових груп вихованців.

Рекомендації групи НПМ, надані за результатами попереднього відвідування, виконані частково.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. З метою гарантування безпеки вихованців в умовах воєнного стану на виконання вимог наказу Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.07.2018 за № 879/32331 Центром частково вжиті заходи щодо облаштування приміщення, яке використовується як найпростіше укриття.

Проте, у Закладі встановлено не виконання вимог, що передбачені пунктом 2 розділу V «Утримання та експлуатація споруд подвійного призначення і найпростіших укриттів» через наступне:

у Закладі наявні два укриття, які, відповідно до актів оцінки стану готовності захисної споруди цивільного захисту від 27.03.2025 може бути рекомендовано до використання для укриття населення як найпростіше укриття та включено до фонду захисних споруд при умові дотримання та виконання вимог наказу Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту». Перше укриття загальною площею 16,9 м² вміщує 25 осіб, розташовано в цокольному поверсі приміщення основної будівлі «Б» Закладу та є кімнатою для відпочинку кухонного персоналу, доступ до якого пролягає через харчоблок. Друге укриття загальною площею 12,48 м², вміщує 20 осіб, розташовано в групі окремих коридорних приміщень цокольного поверху Центру.

Перше та друге укриття мають лише по одному входу, не обладнано для використання особами з інвалідністю; у другому укритті відсутній санітарний вузол, бак для нечистот, який там знаходиться, при використанні принижує людську гідність, оскільки відсутня можливість для усамітнення; крім того, сухпайок не збережений. В першому укритті штучне освітлення низької якості при якому неможливо читати, малювати без загрози для зору.

Під час тривалої тривоги в нічний час вихованці позбавлені можливості відпочивати в безпечному місці через відсутність належного забезпечення ліжко-місцями в укритті (фото 9, 10, 11, 12).

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України, статті 283 та 284 Цивільного кодексу України).

2. У закладі паралельно заведено і заповнюється 2 журнали фіксації травматичних випадків: «Журнал обліку фактів виявлення тілесних ушкоджень вихованців» та «Журнал реєстрації випадків травматизму». Однак, не всі випадки травматизму (тілесні ушкодження) зафіксовані в журналах. Так, під час відвідування, на ігровому майданчику, було виявлено двох

вихованців закладу - хлопчика та дівчинку, на тілі яких були свіжі садна, не оброблені жодними дезінфікуючими засобами, садна на шкірі хлопчика містили гнійні виділення. Медичному персоналу закладу (лікаря, медсестрі) та вихователям членами групи НПМ наголошено на необхідність скласти відповідні документи щодо фактів травматизму та провести медичну обробку ран на тілі дітей.

Незважаючи на наявність у закладі періодичних випадків отримання вихованцями тілесних ушкоджень, медичними працівниками вибірково, лише в поодиноких випадках травматизму вихованців складалась довідка про фіксацію тілесних ушкоджень (форма первинної облікової документації № 511/о) відповідно до вимог наказу Міністерства охорони здоров'я України від 02.02.2024 № 186. Відсутність належного документування фактів тілесного ушкодження може перешкоджати ефективному розслідуванню зазначених випадків травмування у подальшому. Відсутність дієвого механізму здійснення фіксації випадків тілесних ушкоджень вихованців, може призводити до приховування фактів отримання тілесних ушкоджень дітьми і, як наслідок, порушення їх права на захист від катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження.

3. Закладом створений наказ про реагування проявів булінгу, разом із тим Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми» вніс зміни до Закону України «Про охорону дитинства», статті 10, 10¹ якого визначають, що працівники закладів ...соціального захисту, фізичної культури і спорту, оздоровлення та відпочинку..., що є суб'єктами молодіжної роботи, які контактують з дітьми, повинні бути ознайомлені з інформацією про захист дітей від усіх форм насильства, у тому числі домашнього насильства, експлуатації, найгірших форм дитячої праці або інших проявів жорстокого поводження з дитиною. Документацію необхідно привести у відповідність до Постанови Кабінету Міністрів України № 658 від 04.06.2025 року «Типова програма унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми та Порядок реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми».

4. Центр не забезпечує вчасно належною медичною допомогою. Вихованець К., 2011 р.н., 04.06.2025 був проконсультований кардіологом Вінницької обласної дитячої лікарні, яка встановила кардіологічний діагноз та надала рекомендації щодо подальшого обстеження та лікування. У виписці кардіолог зазначила, що сімейний лікар не автентифікував пацієнта в системі E-HEALTH, через що стає неможливим створити план лікування вихованця. Відповідно, дитина з кардіологічною патологією не може отримати доступ до медичної допомоги.

Вихованка К., яка має інвалідність III групи по зору та хворіє на епілепсію, у зв'язку з чим у листопаді 2024 року (відповідно до дати на

рецепті) лікарем-психіатром призначено прийом медичного препарату «Ламотрин». З цього часу корекція дози препарату не проводилась, перегляд ефективності препарату не проводився, наявність побічних ефектів від прийому препарату не вивчалась. Однією з побічних дій препарату є суїцидальний ризик, тому важливо медичним працівникам бути уважними і періодично оцінювати стан здоров'я та його зміни, що у випадку вихованки К. не виконувалось. В загальному аналізі крові К. за 20.05.2025 р. виявлено анемію, однак, остання жодної медикаментозної та дієтичної корекції не отримує. Окрім того, в індивідуальній програмі реабілітації від лютого 2025 року вихованки К. зазначено, що вона потребує «вироби медичного призначення», а саме, вироби, пов'язані з вадами зору. На момент НПМ відвідування жодних таких виробів дитині з інвалідністю не було надано.

5. Частина медичної документації ведеться не відповідно до встановлених вимог наказу Міністерства охорони здоров'я України від 14.02.2012 № 110 «Про затвердження форм первинної облікової документації та Інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування». На підставі Наказу Міністерства охорони здоров'я України від 28.07.2014 року № 527 основна документація щодо стану здоров'я вихованців в Центрі ведеться в Історіях розвитку дитини, де накопичуються медичні записи лікаря, аналізи, обстеження тощо (фото 17, 18). Наявні Історії розвитку дитини не відповідають формі № 112/о та Інструкції щодо їх заповнення.

6. Всупереч вимогам наказу Міністерства охорони здоров'я України від 14.02.2012 року № 110 «Про затвердження форм первинної облікової документації та Інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування» Журнал реєстрації амбулаторних пацієнтів не відповідає затвердженій формі первинної облікової документації № 074/о «Журнал реєстрації амбулаторних пацієнтів». Варто наголосити, що медичний працівник, незалежно від місця роботи, має дотримуватись наказів Міністерства охорони здоров'я України.

7. В порушення Статуту та завдань з лікувально-профілактичних заходів, плану лікувально-оздоровчих заходів, що має розроблятися на кожну поміщену у Центр дитину, останні мають проходити щомісячний огляд у лікаря-педіатра. Оглянуті Історії розвитку дитини не містять записів огляду у встановлений строк.

8. В медичному кабінеті та в укритті виявлені прострочені ліки (фото 19, 20).

9. Журнал огляду рук і відкритих частин тіла на наявність гнійничкових захворювань та інших порушень цілісності шкірного покриву виявлений без записів в день НПМ відвідування, Журнал кварцування не ведеться з травня місяця 2025 року. Не ведеться в достатній мірі журнал госпіталізації - відсутні дати захворювання, від чого неможливо встановити чи вчасно дитині була надана медична допомога.

10. В порушення пункту 29 Постанови Кабінету Міністрів України № 87 «Про затвердження Типового Положення про центр соціально-психологічної реабілітації дітей» медичні працівники Центру не підвищують кваліфікацію, не проходять атестацію, проведення якої забезпечують відповідні органи управління освітою, охорони здоров'я за місцезнаходженням центру.

Порушення права на захист від катування, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 1 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження і покарання, стаття 28 Конституції України).

11. Під час вивчення затверджених посадових інструкцій медичних працівників встановлено, що до функціональних обов'язків медичного персоналу не включено пункт про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання, як це передбачено, до прикладу статтею 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання. Натомість встановлена дисциплінарна відповідальність до вихователів, медичних працівників у разі застосування ними методів впливу до дітей, що пов'язано із фізичним або психічним насиллям. Тобто функціональні обов'язки працівників Центру замість абсолютної заборони, допускають можливе неналежне поводження.

Право на свободу та особисту недоторканність, (стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 29, 33 Конституції України, стаття 2 Протоколу 4 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод).

12. Порушення строків перебування у Центрі. Згідно із Постановою Кабінету Міністрів України від 28 січня 2004 р. № 87 «Про затвердження Типового Положення про центр соціально-психологічної реабілітації дітей» та Статуту Закладу, дитина може перебувати у центрі протягом часу, необхідного для її реабілітації, але не більше ніж 9 місяців у разі стаціонарного перебування. Під час ознайомлення групи НПМ з журналами Закладу встановлено, що більшість дітей знаходились протягом 2024 та 2025 року на стаціонарному перебуванні на протязі календарного року та більше.

Понад 9 місяців у Центрі, на день відвідування, перебуває 5 вихованців:

- три члени родини Д. з влаштовані у Заклад 21.03.2024 року. Від 09.09.2024 року повідомлено службу у справах дітей Тульчинської міської ради та орган опіки та піклування Тульчинської міської ради про закінчення строку перебування дітей у закладі. Від 25.09.2024 строк перебування дітей продовжено до 12 місяців. Від 21.03.2025 року річний термін перебування закінчений. Згідно із інформацією щодо стадії розгляду судової справи відносно родини Д. позов про позбавлення батьківських прав був поданий до суду лише в вересні 2024 року, після повідомлення про закінчення строку та 6-місячного зволікання Службою у справах дітей Тульчинської міської ради. Першопричиною перебування дітей понад рік є бездіяльність та затягування службою у справах дітей Тульчинської міської ради із зверненням до суду, необхідно враховувати непорушність судового процесу, неможливість приймати судові рішення без належного та всебічного розгляду, з дотриманням права на справедливий суд у цій ситуації.

- дві дитини родини Б. влаштовані у Заклад 18.06.2024 року. Від 06.02.2025 року повідомлено службу у справах дітей Бершадської міської ради та орган опіки та піклування Бершадської міської ради про закінчення строку. Від 06.03.2025 року строк продовжено до 12 місяців. Від 18.06.2025 року річний термін збігає. Згідно із інформацією щодо стадії розгляду судових справ відносно родини Б. позов про позбавлення батьківських прав був поданий до суду лише в лютому 2025 року, після 8-місячного зволікання Службою у справах дітей Бершадської міської ради. Причиною порушення норм законодавства та перебування дітей у закладі впродовж року є бездіяльність та затягування службою у справі дітей Бершадської міської ради із своєчасним зверненням до суду.

13. Незаконне влаштування та перебування дітей поза Центром та передачу їх громадській організації.

Під час вивчення алфавітної книги, журналу руху дітей, особових справ дітей, що вибули із Центру групою НПМ встановлено незаконні дії Служби у справах дітей Вінницької МР, які без будь яких законодавчих підстав, оформлення офіційних документів, на систематичній основі передають малолітніх та неповнолітніх дітей до громадської організації, що не є надавачем соціальних послуг з догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних. Окрім того, залишаючи дітей в громадській організації, Вінницька міська рада в особі Служби у справах дітей не несе відповідальність за їх утримання.

До прикладу неповнолітній І., був влаштований до Центру 06.05.2024 року і по закінченню річного строку так і не був офіційно влаштований у законний спосіб. Від 06.05.2025 актом передачі працівник за строковим договором відділу захисту прав дітей служби у справах дітей Вінницької міської ради отримала неповнолітнього І., та без будь-яких документів

передала його до громадської організації.

Інший випадок із малолітньою та двома неповнолітніми з родини П., які влаштовані до Центру 09.05.2024 року та вибули від 06.05.2025 року. В суд позов про відібрання дітей службою у справах дітей Вінницької міської ради був поданий лише через 9 місяців, після закінчення терміну перебування. В судовому засіданні від 22.04.2025 року мати заявила, що визнає позов та не проти відібрання дітей. Суть позову про антисоціальний спосіб життя та подання доказів про систематичне неналежне виконання батьківських обов'язків. Незважаючи на цей факт, служба у справах дітей Вінницької міської ради відбирає заяву матері про бажання передати дітей на влаштування до громадської організації.

Під час кожного випадку вилучення дітей із сім'ї, що потрапила в складні життєві обставини служба у справах дітей бере на себе відповідальність за безпечне влаштування у спеціальні законодавчо створені заклади. Держава унормувала механізм та процес перебування дітей під наглядом спеціальних фахівців, психологів, реабілітологів, вихователів, де вони захищені, забезпечені медичним доглядом та харчуванням. У випадку вилучення дітей із законної родини та подальше влаштування їх без законних підстав та офіційно оформлених документів, орган місцевого самоврядування не відповідає за їх здоров'я, життя, не забезпечує жодним доглядом. У разі смертельного випадку відповідальність несе громадська організація, у той час коли ці обов'язки має нести орган місцевого самоврядування та його структурні підрозділи.

Згідно із Постановою Кабінету Міністрів України від 28 січня 2004 р. № 87 «Про затвердження Типового Положення про центр соціально-психологічної реабілітації дітей» підставою для вибуття дитини з Центру є завершення курсу реабілітації і повернення дитини на виховання до батьків (одного з них) або осіб, що їх замінюють; усиновлення дитини, влаштування під опіку, піклування, до прийомної сім'ї або дитячого будинку сімейного типу; повернення або влаштування дитини до закладу інтернатного типу; досягнення дитиною повноліття. Діти, які були зараховані до груп тривалого (стаціонарного) перебування, у разі їх вибуття з центру можуть бути передані батькам або особам, які їх замінюють, родичам з письмового дозволу служби у справах дітей, якій підпорядковується центр, за клопотанням служби у справах дітей за місцем проживання дитини.

Право на гідні та безпечні умови перебування та достатній життєвий рівень (стаття 48 Конституції України, стаття 5 Закону України «Про психіатричну допомогу».

14. У Центрі не дотримано норм житлової площі на одну особу. Так, в кімнатах розміщені двоярусні ліжка, що розташовані впритул чим недотримано стандартів, передбачені пунктами 92, 93 Наказу Міністерства

України у справах сім'ї, дітей та молоді від 27.09.2004 року № 471 «Про затвердження типових нормативів оснащення центру соціально-психологічної реабілітації дітей» (Далі - Наказ № 471) (фото 21).

15. Технологія приготування деякої їжі не відповідає наявним технологічним карткам, а також відсутня технологічна картка на приготований суп з вермішелью та салату. Окрім того, кухар не змогла пояснити наявність заправки з моркви та цибулі, що були відсутні в меню-розкладці. Технологічні картки мають зберігатися на харчоблоці та бути в наявності до кожної страви, щоб кухар дотримувався технології приготування їжі із забезпеченням якісних органолептичних властивостей тощо. Медичним персоналом Закладу не здійснюється постійний контроль за організацією харчування, в тому числі технологією приготування страв, дотриманням норм харчування (фото 22).

16. Група НПМ в холодильнику на харчоблоці виявила відсутність збережених проб готової їжі з вечері минулої доби, а також встановила, що останній запис журналу контролю температурного режиму у холодильниках датований 02.06.2025 року. Окрім того, один із холодильників містив зламаний термометр, чим порушуються вимоги пункту 2 статті 41 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» (фото 23).

17. У холодильнику харчоблоку встановлено порушення правил товарного сусідства продуктів харчування, що може призвести до перехресного забруднення продуктів харчування та втрати їх якості. Так, молочні продукти та м'ясо зберігались разом із замороженими овочами, які не були промарковані. На харчоблоку виявлені заморожені овочі не заводського виготовлення, без маркування дати заморозки. Окрім того, в морозильній камері знаходився заморожений білий хліб (фото 24, 25, 26).

18. Вихованці Центру використовують при харчуванні тільки ложки. Навчання користуватись вихованцями з трирічного віку виделкою та ножом, формує культурно-гігієнічні навички в дітей раннього віку під час прийому їжі. Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (далі – КЗК) у пункті 35 Восьмої Загальної доповіді [СРТ/Inf (98) 12] зазначає, що слід надавати підопічним можливість використовувати елементи звичайного життя – наприклад, користуватися відповідним посудом та столовими приборами, що є невід'ємною частиною програми психосоціальної реабілітації (фото 27).

Порушення права на повагу до приватного та сімейного життя (стаття 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод).

19. Не дотримано право на повагу до приватного життя: в спальних кімнатах ліжка розміщено впритул одне до одного, що не забезпечує приватності та особистого простору для вихованця.

20. Центр веде сторінку в соціальній мережі із публікацією фотознімків дітей. Разом із тим, не всі особові справи дітей містили згоду законних опікунів на поширення інформації або фотографій/відеозаписів з дітьми.

Порушення права на отримання соціального захисту та супроводу (Закон України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування»).

21. В порушення статті 3 Закону України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» не в повному обсязі захищаються майнові, житлові та інші права та інтереси таких дітей в Центрі. Так пунктом 24 Постанови Кабінету Міністрів України від 28 січня 2004 р. № 87 «Про затвердження Типового Положення про центр соціально-психологічної реабілітації дітей» Директор Центру зобов'язаний захищати особисті і майнові права та інтереси дітей, а пункт 5 передбачає надання вихованцям комплексу соціальних послуг. Під час вивчення особових справ виявлено, що не всі вихованці, що досягли 14-річного віку мають можливість отримувати ІД-картку, через відсутність контактів із законними представниками.

Так, стаття 66 Цивільного кодексу України передбачає, що якщо над фізичною особою, яка перебуває у навчальному закладі, закладі охорони здоров'я або закладі соціального захисту населення, не встановлено опіку чи піклування або не призначено опікуна чи піклувальника, опіку або піклування над нею здійснює цей заклад. Отже, саме директор наділений законними повноваженнями представляти інтерес дітей перед усіма органами влади, органами місцевого самоврядування, організаціями, установами незалежно від форм власності. 22. Під час вивчення особових справ виявлені недоліки, що порушують вимоги пункту 15 Постанови Кабінету Міністрів України від 28.01.2004 № 87 «Про затвердження Типового положення про центр соціально-психологічної реабілітації дітей». Окремі особові справи не містять інформації про наявність чи відсутність державних допомог; відсутні відомості про отримання пенсії та державних соціальних виплат, судові рішення про стягнення аліментів, в особових справах відсутні копії свідоцтв про народження вихованців; вчасно не зроблені паспорти.

23. Під час відвідування виявлено, що наявні індивідуальні плани вихователів на кожну дитину не містять відміток про їх виконання, не містять встановлених строків проведення індивідуальної роботи з вихованцями.

24. В порушення Наказу Міністерства України у справах сім'ї, дітей та молоді від 24.09.2004 року № 470 «Типові штатні нормативи керівних і педагогічних працівників, медичного та обслуговувального персоналу центру соціально-психологічної реабілітації дітей» штатний розписом не передбачені лікар-невропатолог, лікар-психотерапевт, на 35 вихованців має бути 7 вихователів, тощо.

Порушення прав осіб з інвалідністю (статті 9, 26 Конвенції про права осіб з інвалідністю, Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», статті 23, 7 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні»).

25. У закладі не виконуються вимоги ДБН В.2.2-40:2018 Інклюзивність будівель і споруд (далі – ДБН В.2.2-40:2018) (фото 28, 29):

пункту 5.2.1 - зовнішні сходи не продубльовані пандусом чи іншими засобами підйому;

пункту 5.2.2 - відсутнє маркування першої та останньої сходинок зовнішнього сходового маршу;

пункту 5.2.3. – у частини зовнішніх сходових маршів відсутні поручні з обох боків на висоті 0,5, 0,7 та 0,9 м;

пункту 6.1.2. – входні двері мають необладнані пороги та відсутнє їх контрастне маркування;

пункту 6.2.4. - ширина шляху руху в приміщенні санітарно-гігієнічної кімнати складає 0,6 м., при нормі не менше 1,5 м.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Вінницькій обласній військовій адміністрації:

- вжити невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав вихованців, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності Комунального закладу «Вінницький обласний центр соціально-психологічної реабілітації дітей»;
- розглянути можливість додаткового фінансування закладу з метою усунення недоліків, викладених у звіті;
- опрацювати організаційно-методичне забезпечення та контроль за додержанням законодавства в діяльності Комунального закладу «Вінницький обласний центр соціально-психологічної реабілітації дітей».

2. Вінницькій обласній раді:

- привести штатні одиниці у відповідності до Наказу Міністерства України у справах сім'ї, дітей та молоді від 24.09.2004 року № 470

«Типові штатні нормативи керівних і педагогічних працівників, медичного та обслуговувального персоналу центру соціально-психологічної реабілітації дітей»;

- врегулювати питання дотримання мінімальних норм площі в житлових кімнатах відповідно до Державних Будівельних Норм.

3. Вінницькій обласній прокуратурі:

- до відома та проведення перевірки на предмет законності дій посадових осіб Служби у справах дітей Вінницької міської ради з обставин систематичної передачі малолітніх, неповнолітніх дітей до громадської організації та залишення їх без медичного, психологічного, реабілітаційного та продуктового забезпечення.

4. Головному управлінню Національної соціальної сервісної служби у Вінницькій області:

- в межах компетенції та повноважень, здійснити позапланові заходи державного нагляду (контролю) з дотримання прав дітей та викладені факти порушень вимог ЗУ «Про соціальні послуги», з урахуванням змін, що набувають чинності з 16.06.2025 року та інших вимог законодавства, а також вжити заходів реагування. Особливу увагу звернути на передачу малолітніх/неповнолітніх дітей до громадської організації.

5. Службі у справах дітей Вінницької обласної військової адміністрації:

- забезпечити контроль за додержанням прав дітей під час перебування їх в Вінницькому обласному ЦСПРД;
- унеможливити зволікання служб у справах дітей територіальних громад Вінницької області щодо звернень до суду із відповідними позовними заявами, опрацювання відповідей на запит Центру тощо. Негайно усунути недоліки із зволіканням по зазначеним у звітах вихованцях;
- забезпечити дотримання перебування вихованців у Центрі у законодавчо визначені строки та здійснювати контроль за виконанням Постанови Кабінету Міністрів України від 28 січня 2004 р. № 87 «Про затвердження Типового Положення про центр соціально-психологічної реабілітації дітей».

6. Директору Комунального закладу «Вінницький обласний центр соціально-психологічної реабілітації дітей»:

- вжити негайних заходів щодо усунення виявлених під час відвідування порушень та недоліків, викладені у звіті, які не потребують додаткового фінансування на переобладнання;
- виконати вимоги актів оцінки стану готовності захисної споруди цивільного захисту;
- унеможливити зволікання із наданням належної та вчасної медичної допомоги у разі травмування дитини та із відповідною фіксацією травм;
- забезпечити вчасною належною медичною допомогою, усунути

- виявлені порушення зазначені у звіті;
- привести документацію у відповідність до вимог Постанови Кабінету Міністрів України № 658 від 04.06.2025 року «Типова програма унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми та Порядок реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми»;
 - привести функціональні обов'язки працівників у відповідність, включивши пункт про заборону будь-яких проявів неналежного поводження з вихованцями Центру;
 - привести медичну документацію у відповідність до вимог до Наказу Міністерства охорони здоров'я України від 14.02.2012 № 110;
 - забезпечити беззаперечне проведення щомісячного огляду вихованців лікарем-педіатром;
 - продовжити неухильне виконання норм закону щодо дотримання строків перебування у Закладі дітей;
 - забезпечити належне та своєчасне ведення всіх Журналів, Протоколів і Індивідуальних планів, які вказані у звіті;
 - унеможливити порушення технології приготування їжі;
 - унеможливити повторні випадки наявності прострочених ліків;
 - унеможливити повторність порушення товарного сусідства продуктів, наявність немаркованих продуктів харчування та незбереження добових проб;
 - взяти на постійний контроль підвищення кваліфікацій медичними працівниками;
 - привести норми у відповідності до Наказу Міністерства України у справах сім'ї, дітей та молоді від 24.09.2004 року № 471 «Типові нормативи оснащення центру соціально-психологічної реабілітації дітей»;
 - проводити навчання дітей з підготовки до самостійного життя, включаючи формування культурно-гігієнічних навичок;
 - забезпечити право на повагу до приватного життя;
 - взяти на постійний контроль повноту ведення Особових справ вихованців та вчасність їх наповнення та заповнення;
 - забезпечити виконання вимог ДБН В.2.2-40:2018.

До звіту додаються фотоматеріали на 8 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини

Наталія Раховська

ФОТОМАТЕРІАЛИ

Фото 1

Фото 2

Фото 3

НАДАВАЧІ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

1
кількість юридичних осіб

1
кількість місць надання послуг

Регіон:

Територіальна громада:

ЄДРПОУ/РНОКПП:

Район:

Організаційно-правова форма:

Повна назва надавача:

Послуги:
☐ Вибрати все
☐ 017.2 - Соціально-психологічна реабілітація

Надавачі соціальних послуг

Адреса: Вінницька обл., Вінницький р-н, ТГ Вінницька, м. Вінниця, вул. 1905 Р., буд. 12

Найменування: КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД "ВІННИЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ"

Контактний телефон: (097) 226-26-93

Вебсайт: null

Електронна адреса надавача соціальних послуг: null

Ідентифікаційний код: 39033892

Фото 4

МЕНЮ		№ п/п	Наименование	Единица измерения	Цена
Салаты	Салат из овощей	1	Салат из овощей	100 г	100
	Салат из фруктов	2	Салат из фруктов	100 г	100
	Салат из мяса	3	Салат из мяса	100 г	100
Супы	Суп из овощей	4	Суп из овощей	100 г	100
	Суп из фруктов	5	Суп из фруктов	100 г	100
	Суп из мяса	6	Суп из мяса	100 г	100
Осн.	Осн. из овощей	7	Осн. из овощей	100 г	100
	Осн. из фруктов	8	Осн. из фруктов	100 г	100
	Осн. из мяса	9	Осн. из мяса	100 г	100
Вторые	Вторые из овощей	10	Вторые из овощей	100 г	100
	Вторые из фруктов	11	Вторые из фруктов	100 г	100
	Вторые из мяса	12	Вторые из мяса	100 г	100
Десерты	Десерты из овощей	13	Десерты из овощей	100 г	100
	Десерты из фруктов	14	Десерты из фруктов	100 г	100
	Десерты из мяса	15	Десерты из мяса	100 г	100

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Фото 8

Фото 9

Фото 10

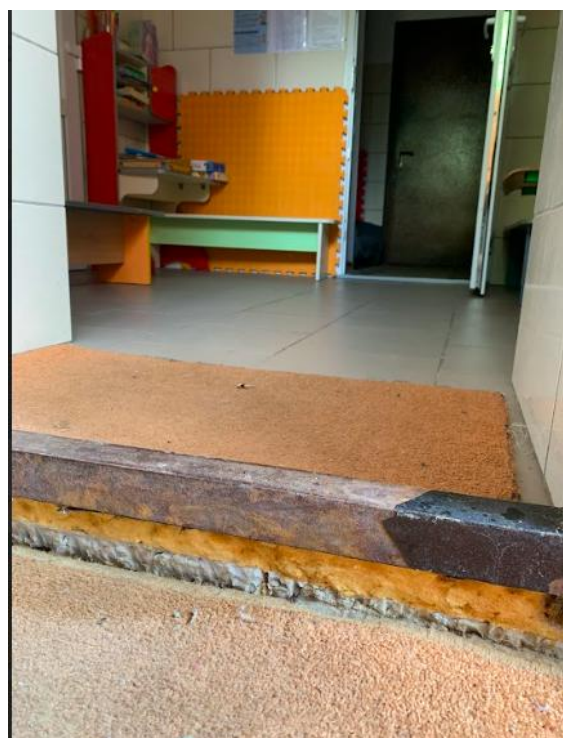

Фото 11

Фото 12

Фото 13

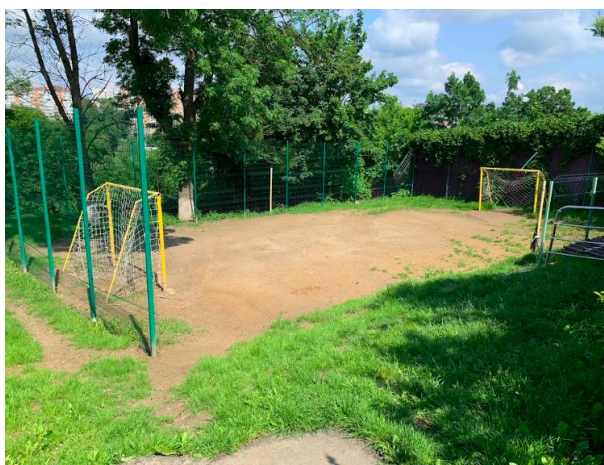

Фото 14

Фото 15

Фото 16

Фото 17

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ДИТИНИ			МЕДИЧНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ФОРМА №112/0 Затверджена наказом МОЗ України	
1. Прізвище <u>Мокрицька</u>				
Ім'я <u>Вікторія</u>				
По батькові <u>Олександрівна</u>				
2. Дата народження			Стать: чоловіча - 1, жіноча - 2 ☒	
<u>24</u> число	<u>10</u> місяць	<u>2013</u> рік		
3. Місце проживання: місто <u>Вінниця</u>				
вул. <u>Лівобережна</u> буд. <u>12</u> кв.				
контактний телефон				
4. Проживає постійно (тимчасово); приїжджий з іншого міста, села (підкреслити)				

ФОТО 18

Наказ Міністерства охорони здоров'я України
28 липня 2014 року № 527

Найменування міністерства, іншого органу виконавчої влади, підприємства, установи, організації, до сфери управління якого (якої) належить заклад охорони здоров'я Найменування та місцезнаходження (повна поштова адреса) закладу охорони здоров'я, де заповнюється форма Код за ЄДРПОУ _____		МЕДИЧНА ДОКУМЕНТАЦІЯ Форма первинної облікової документації № 112/о ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ МОЗ України № _____	
Історія розвитку дитини № _____			
Група крові _____ Резус-приналежність _____		Випадки алергічних реакцій (на медикаменти, продукти харчування, вакцини тощо), алергичні захворювання (вказати) _____	
1. Прізвище _____ по батькові _____ ов' 2. Дата народження _____ (число, місяць, рік) 4. Місце проживання (зареєстрування): область _____, район _____, місто (село) _____, вулиця _____, будинок _____, квартира _____, контактний телефон _____ 5. Проживає: постійно, тимчасово; приїжджай(а) з іншого міста, села (підкреслити, вказати звідси прибул(а)) _____		7. Зняти(а) на облік у цьому закладі охорони здоров'я _____ (число, місяць, рік) _____ (число, місяць, рік) _____ (число, місяць, рік) _____ (число, місяць, рік)	
6. Відмітка про відвідування дошкільного/загальноосвітнього навчального закладу _____		8. Зняти(а) з обліку _____ (число, місяць, рік) _____ (число, місяць, рік) _____ (число, місяць, рік) _____ (число, місяць, рік)	
Дата оформлення у початковий заклад _____		Прогнози, з якої зняти(а) з обліку (при переді вказати куди вибув(ла)) _____	
Вік дитини _____		_____	
Найменування закладу _____		_____	
Вибув(ла) з початкового закладу (дати) _____		_____	

Φοτο 19

Фото 20

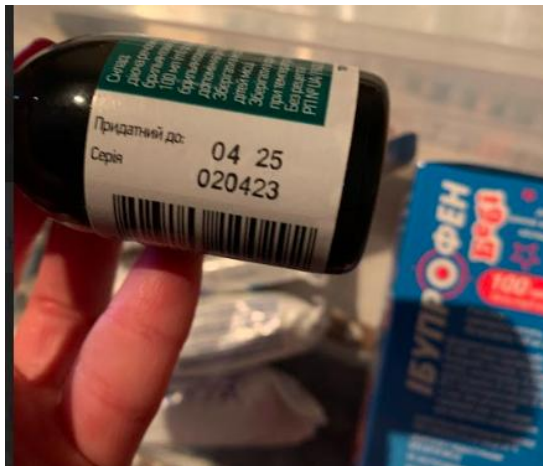

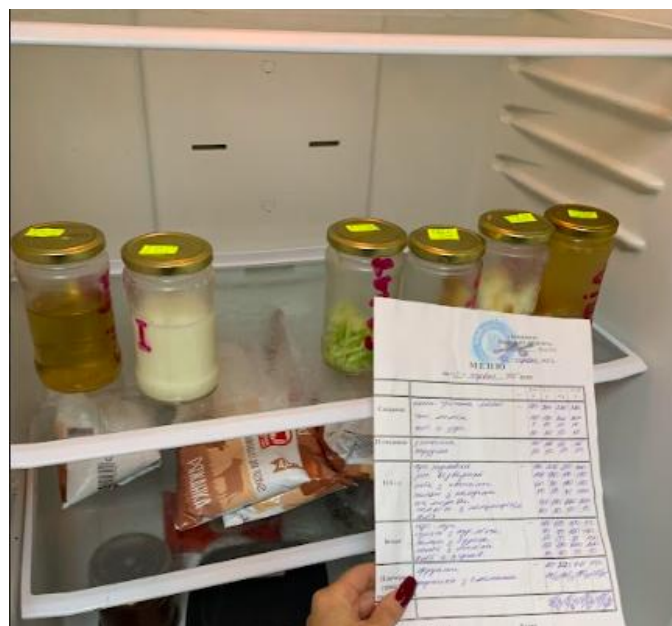
Фото 21

Фото 22

Фото 23

Φοτο 24

Φοτο 25

Φοτο 26

Φοτο 27

Фото_28

Фото_29

